

5. EKONOMICKÝ VÝVOJ

5.1 Makroekonomický rámec

Zlínský kraj leží na východě republiky a jeho východní okraj tvoří státní hranici se Slovenskem. Po ekonomické stránce patří dříve hospodářsky progresivní region mezi zaostávající kraje. Je to důsledek způsobu restrukturalizace a privatizace průmyslu, přerušení důležitých obchodních kontaktů s ekonomickými subjekty na Slovensku, špatné dopravní dostupnosti a obslužnosti kraje apod.

Na hrubém domácím produktu (HDP) v běžných cenách vytvořeném v České republice se kraj v roce 2004 podílel 4,8 %, což je 5. nejnižší krajský podíl. Nižší vyprodukovaly jen kraje Vysočina, Pardubický, Liberecký a Karlovarský.

V tvorbě HDP na obyvatele byl v roce 2004 kraj na úrovni 82,2 % republikového průměru. To představuje pouze 58,3 % průměru za současné členské státy Evropské unie. Podle tohoto ukazatele zaujímá kraj až 10. místo v mezikrajském srovnání, stejné postavení měl i v roce 2000. Zatímco republikový nárůst HDP na 1 obyvatele v letech 2000 - 2004 byl 29,6 %, ve Zlínském kraji činil jen 26,3 %. Nejrychlejší nárůst zaznamenal Moravskoslezský kraj (36,4 %).

V roce 2004 patřila tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele ve Zlínském kraji mezi jednu z nejnižších v republice (11. místo mezi kraji), když její výše dosáhla pouze 67,4 % republikového průměru.

Tab. 5.1.1 Regionální makroekonomické ukazatele

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
							2004/2000	průměrná roční
Hrubá přidaná hodnota (HPH) v zákl. cenách	mil. Kč	95 444	101 306	101 988	111 678	118 211	23,9	5,5
Hrubý domácí produkt (HDP) v tržních cenách	mil. Kč	105 542	111 935	112 493	122 937	131 789	24,9	5,7
Podíl kraje na HDP České republiky (ČR=100)	%	4,9	4,8	4,7	4,8	4,8	¹⁾ -0,1	x
Vývoj HDP (stálé ceny roku 1995, min. rok=100)	.		101,2	98,6	108,6	103,2	x	x
HDP na 1 obyvatele	Kč	176 475	188 168	189 555	207 558	222 885	26,3	6,0
HDP na 1 obyvatele (ČR=100)	%	84,3	83,1	80,1	82,8	82,2	¹⁾ -2,1	x
HDP na 1 obyvatele v PPS ²⁾ (EU 25 = 100) ³⁾	%	54,7	54,9	54,2	57,1	58,3	¹⁾ 3,6	x
HDP na 1 zaměstnance	Kč	476 985	504 481	498 343	555 327	610 286	27,9	6,4
HDP na 1 zaměstnance (ČR=100)	%	87,6	85,9	83,2	85,2	86,7	¹⁾ -0,9	x
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)	mil. Kč	26 201	29 301	34 348	27 128	29 041	10,8	2,6
THFK na 1 obyvatele	Kč	43 811	49 256	57 877	45 802	49 115	12,1	2,9
THFK na 1 obyvatele (ČR=100)	%	75,6	78,9	91,8	68,1	67,4	¹⁾ -8,3	x
Disponibilní důchod domácností (DDD)	mil. Kč	62 612	65 960	68 022	70 827	74 904	19,6	4,6
DDD na 1 obyvatele	Kč	104 693	110 881	114 620	119 580	126 679	21,0	4,9
DDD na 1 obyvatele (ČR=100)	%	94,2	94,2	91,9	91,9	93,1	¹⁾ -1,1	x

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

²⁾ PPS - jednotka pro měření kupní síly

³⁾ EU 25 - průměr za 25 členských zemí EU

Podle struktury nově vytvořené hodnoty se na tvorbě HDP rozhodujícím způsobem podíleli výrobci z odvětví zpracovatelského průmyslu (38,5 %), obchodu (11,9 %) a komerčních služeb (11,7 %). Nezanedbatelně se na tvorbě HDP podílelo i stavebnictví spolu s dopravou. Zemědělství a lesní hospodářství tvoří jen 3,9 % krajské hrubé přidané hodnoty (HPH).

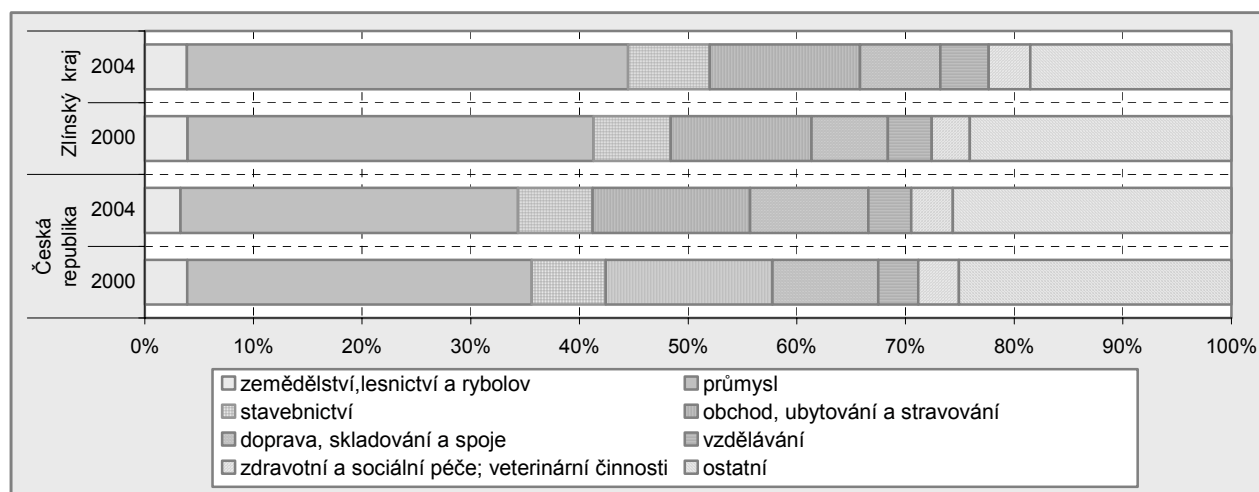
Tab. 5.1.2 Hrubá přidaná hodnota podle odvětví

	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004 -2000 v bodech
Hrubá přidaná hodnota celkem (mil. Kč)	97 169	103 139	103 970	113 861	120 514	¹⁾ 24,0
v tom odvětví (%):						
zemědělství, myslivost, lesnictví; chov ryb	3,9	3,4	2,9	3,5	3,9	0,0
průmysl	37,4	36,5	38,1	40,2	40,6	3,2
stavebnictví	7,1	7,3	7,7	7,9	7,5	0,4
obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osob. potřebu; ubytování a stravování	12,9	13,9	15,0	13,3	13,8	0,9
doprava, skladování a spoje	7,0	7,4	7,8	7,7	7,4	0,4
finanční zprostředkování; činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu, podnikatelské činnosti	17,6	17,0	14,8	13,0	12,8	-4,8
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	4,4	4,5	3,0	3,2	3,2	-1,2
vzdělávání; zdravotní a sociální péče; ostatní veřejné, sociální a osobní služby	9,7	10,0	10,7	11,0	10,8	1,1
ostatní odvětví	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

¹⁾ změna v %

V časovém srovnání poklesla tvorba HPH pouze v oblasti komerčních služeb a veřejné správy a obrany, naopak významněji vzrostla v průmyslu.

Graf 15 Struktura hrubé přidané hodnoty podle OKEČ v roce 2000 a 2004



5.2. Organizační struktura národního hospodářství

Registr ekonomických subjektů (RES) evidoval k 31.12.2004 celkem 128 679 ekonomických subjektů se sídlem ve Zlínském kraji. Intenzita podnikatelské aktivity vyjádřená počtem subjektů na tisíc obyvatel byla podprůměrná (v kraji dosáhla 218 subjektů proti 230 republikovým) a teprve 9. nejvyšší mezi kraji.

Registr je tvořen subjekty právnických osob (obchodní společnosti, družstva, státní podniky) a fyzických osob, což jsou soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona, samostatně hospodařící rolníci, zemědělští podnikatelé a dále fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů. Počet fyzických osob dosahuje 84,2 % počtu registrovaných subjektů a to je podíl republikově nadprůměrný a třetí nejvyšší po kraji Olomouckém a Moravskoslezském. Soukromí podnikatelé pak počtem 93 317 subjektů tvoří ve Zlínském kraji nejvýznamnější skupinu jak fyzických osob celkem, tak všech registrovaných subjektů.

Tab. 5.2.1 Registrované subjekty podle právní formy

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %		Struktura v %	
						2004/ 2000	průměrná roční	2000	2004
Registrované subjekty celkem	115 147	119 055	122 912	128 095	128 679	11,8	2,8	100,0	100,0
z toho:									
fyzické osoby	99 014	101 842	104 882	108 416	108 363	9,4	2,3	86,0	84,2
obchodní společnosti	9 938	10 360	10 528	10 851	11 178	12,5	3,0	8,6	8,7
družstva	269	281	290	306	299	11,2	2,7	0,2	0,2
zahraniční osoby	825	874	942	1 096	1 164	41,1	9,0	0,7	0,9
sdužení	2 147	2 291	2 402	2 334	2 447	14,0	3,3	1,9	1,9

Další nejpočetněji zastoupenou právní formou jsou obchodní společnosti. Ty jsou nejpočetnější v kategoriích subjektů, zaměstnávající větší počet zaměstnanců. Prioritní postavení mají již v subjektech s 6-19 zaměstnanci a toto prvenství si udržují dále ve všech ještě početnějších kategoriích. Mezi subjekty, které zaměstnávají 0 - 5 zaměstnanců, mají zřetelně prvořadé postavení soukromí podnikatelé. Ekonomické subjekty v kraji s více jak 250 zaměstnanci provozují svou činnost nejčastěji v průmyslu a energetice (57,1 %), v oblasti zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti (10,5 %), obchodu, ubytování a stravování (8,6 %).

Tab. 5.2.2 Registrované subjekty podle počtu zaměstnanců

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %		Struktura v %	
						2004/ 2000	průměrná roční	2000	2004
Registrované subjekty celkem	115 147	119 055	122 912	128 095	128 679	11,8	2,8	100,0	100,0
v tom s počtem zaměstnanců:									
neuvedeno	28 294	18 088	17 192	29 067	36 514	29,1	6,6	24,6	28,4
bez zaměstnanců	70 064	86 589	91 006	83 057	76 559	9,3	2,2	60,8	59,5
1 - 5	11 423	9 341	9 638	10 678	10 295	-9,9	-2,6	9,9	8,0
6 - 19	3 461	3 190	3 203	3 345	3 368	-2,7	-0,7	3,0	2,6
20 - 49	1 148	1 093	1 144	1 209	1 165	1,5	0,4	1,0	0,9
50 - 99	453	428	402	414	427	-5,7	-1,5	0,4	0,3
100 - 199	169	196	193	193	200	18,3	4,3	0,1	0,2
200 - 499	94	89	98	93	109	16,0	3,8	0,1	0,1
500 - 999	23	26	22	27	30	30,4	6,9	0,0	0,0
1 000 a více	18	15	14	12	12	-33,3	-9,6	0,0	0,0

Podle odvětvového členění subjektů se struktura registru od roku 2000 výrazněji nezměnila. Stále nejvíce subjektů je registrováno v oblasti obchodu, oprav motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a pro domácnost. Z 13,5 tis subjektů se sídlem ve Zlínském kraji, o které se registr mezi lety 2000-2004 rozšířil, jich téměř 5 tis. vzniklo v oblasti nemovitosti a pronájmu, 3 tis. v průmyslu, 2 tis. ve stavebnictví a 1 tis. v ubytování a stravování. V oblasti vzdělávání, která se při relativním srovnání ukázala jako nejdynamičtější, jich přibýlo jen 601. V odvětví zemědělství, myslivosti, lesnictví a rybolov, které zaznamenalo největší úbytek, ukončilo svou činnost 642 subjektů.

Tab. 5.2.3. Registrované subjekty podle převažující činnosti

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %		Struktura v %	
						2004/ 2000	průměrná roční	2000	2004
Registrované subjekty celkem	115 147	119 055	122 912	128 095	128 679	11,8	2,8	100,0	100,0
z toho:									
zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov	11 203	11 196	10 957	10 986	10 561	-5,7	-1,5	9,7	8,2
průmysl celkem	19 995	21 157	22 194	22 988	23 138	15,7	3,7	17,4	18,0
stavebnictví	12 441	13 169	13 613	14 430	14 857	19,4	4,5	10,8	11,5
obchod, opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a pro domácnost	34 813	34 748	35 340	35 561	34 751	-0,2	-0,0	30,2	27,0
ubytování a stravování	4 999	5 222	5 503	5 803	6 049	21,0	4,9	4,3	4,7
doprava, skladování a spoje	3 613	3 912	3 843	3 977	3 938	9,0	2,2	3,1	3,1
finanční zprostředkování	4 054	4 041	4 048	3 992	3 978	-1,9	-0,5	3,5	3,1
činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu	12 822	13 817	15 061	17 049	17 809	38,9	8,6	11,1	13,8
veřejná správa a obrana, sociální zabezpečení	418	432	446	442	407	-2,6	-0,7	0,4	0,3
vzdělávání	1 091	1 229	1 273	1 672	1 692	55,1	11,6	0,9	1,3
zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	1 580	1 622	1 649	1 741	1 778	12,5	3,0	1,4	1,4
ostatní veřejné, sociální a osobní služby	8 111	8 500	8 976	9 444	9 712	19,7	4,6	7,0	7,5

Mezi lety 2000 a 2004 se registr rozšířil o 9 349 fyzických osob a 1 240 osob právnických. V kraji se zvýšily počty subjektů u všech právních forem s výjimkou státních podniků a samostatně hospodařících rolníků, u kterých byl zaznamenán pokles. Počet státních podniků během pětiletého období poklesl z 32 na 20 (tj. o 37,5 %) a počet samostatně hospodařících rolníků a zemědělských podnikatelů se snížil o 931 (tj. o 9,6 %). V obou případech je úbytek razantnější, než republikový průměr. V celé ČR totiž poklesl počet státních podniků jen o 28,1 % a počet rolníků a zemědělských podnikatelů o 1,9 %.

Co se týká aktivity jednotlivých registrovaných subjektů, pak k 31. 12. 2004 vykazovalo zjištěnou aktivitu 43,1 % z nich, zatímco 0,7 % bylo neaktivních.

Nejvíce registrovaných ekonomických subjektů se nachází v okrese Zlín (37,4 %), nejméně v okrese Kroměříž (16,5 %). Jen v roce 2004 jich v kraji nově vzniklo 4 014, z nich více jak třetina (35,2 %) ve zlínském okrese. Ve stejném roce 2 845 subjektů zaniklo, nejvíce z nich na uherskohradištsku (27,9 %) a zlínsku (27,1 %).

Mezi lety 2000 a 2004 se registr rozšířil o 9 349 subjektů fyzických osob a 1 240 subjektů osob právnických.

5.3 Zemědělství a lesnictví

Do odvětví zemědělství jsou zařazeny podnikatelské subjekty zemědělské prvovýroby, jejichž činností je rostlinná a živočišná výroba a služby pro zemědělství. Do roku 2001 byly údaje sbírány vyčerpávajícím způsobem. V souladu s legislativou Evropské unie zharmonizoval Český statistický úřad od roku 2002 způsob zjišťování dat za zemědělství a údaje jsou zjišťovány převážně výběrovým způsobem. Veškeré údaje

se od tohoto roku šetří a dopočítávají pouze za zemědělský sektor bez domácích hospodářství obyvatelstva. Údaje s předchozími roky tedy nejsou zcela srovnatelné.

Význam zemědělství v dlouhodobém vývoji klesá. Podnikatelská struktura zemědělství Zlínského kraje je ze tří čtvrtin tvořena soukromými zemědělci. Polovina subjektů má zemědělskou výrobu kombinovanou, převážně na rostlinnou výrobu se orientuje čtvrtina subjektů. Ve struktuře zemědělské produkce převládá podíl živočišné produkce nad rostlinnou.

Tab. 5.3.1 Souhrnný zemědělský účet (SZÚ) v roce 2003

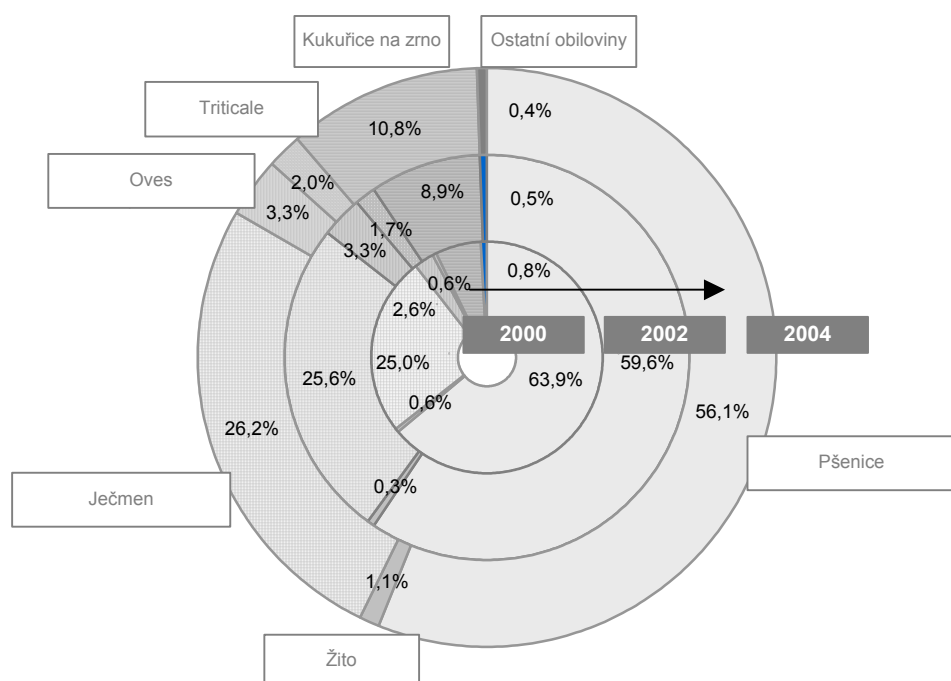
Kód SZÚ	Ukazatel	SZÚ 2003 (mil. Kč, běžné ceny)		Přepočet na (tis. Kč)			
				1 ha zem. půdy		1 pracovníka	
		kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR
10	Rostlinná produkce ¹⁾	1 746	43 927	10	12	181	269
13	Živočišná produkce ¹⁾	2 365	46 376	14	13	245	284
14	Produkce zemědělských výrobků (10+13)	4 111	90 303	25	25	425	553
15	Produkce zemědělských služeb	68	1 335	0	0	7	8
16	Zemědělská produkce (14+15)	4 179	91 638	25	25	432	561

¹⁾ vč. dotací na produkty, bez daní na produkty

Z hlediska přírodních a půdních podmínek patří kraj převážně do řepařské výrobní oblasti, velký podíl zde má i horská podoblast. Polovina ze 4 tis. zemědělských podniků se totiž nachází ve vsetínském okrese.

Vývoj osevních ploch, sklizní a hektarových výnosů závisí na průběhu počasí. Rok 2004 byl zcela výjimečný příznivým průběhem počasí. Vzrostla výměra osevních ploch, ale rozhodující podíl na dobré úrodě měly hektarové výnosy.

Graf 16 Osevní plochy obilovin (stav k 31.5.)



Tab. 5.3.2. Sklizňové plochy hlavních zemědělských plodin (ha)

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002	2003	2004	Průměrná roční změna (%)	
						2000 - 2004	1995 - 1999
Obiloviny	66 330	65 922	58 389	54 208	61 668	-1,8	0,5
Pšenice	42 117	41 377	34 790	21 890	34 506	-4,9	-2,7
Ječmen	16 426	18 067	14 957	20 404	16 118	-0,5	3,6
Luskoviny	914	823	992	1 063	1 043	3,4	-6,3
Brambory	4 333	2 334	697	581	526	-41,0	12,2
Cukrovka technická	2 342	3 165	3 262	3 173	2 989	6,3	-21,3
Olejniny	13 664	13 864	14 167	14 670	14 363	1,3	7,8
Řepka	10 758	10 251	10 355	4 714	7 536	-8,5	8,5
Píceřiny na orné půdě	33 494	31 092	22 944	22 331	21 216	-10,8	.
Kukuřice na zeleno a na siláž	9 067	8 967	10 167	9 485	8 836	-0,6	-3,9

¹⁾ včetně drobných pěstitelů

Ze sklizňových ploch poklesla především plocha brambor, protože tuzemští pěstitelé již nedokáží konkurovat jejich levným dovozům ze zahraničí. Důsledkem toho je téměř průměrný 40 % roční pokles jejich produkce za sledované období. V roce 2004 mírně vzrostla sklizeň brambor pouze díky výjimečně dobré úrodě.

Opačný vývoj zaznamenaly sklizňové plochy technické cukrovky. Ty ještě v předchozím období 1995 až 1999 klesaly průměrně ročně o více jak 20 %, ale v posledních letech spolu s luskovinami a olejnami nabývají na rozsahu. Zvyšuje se také objem jejich produkce.

Tab. 5.3.3 Sklizeň zemědělských plodin (v t)

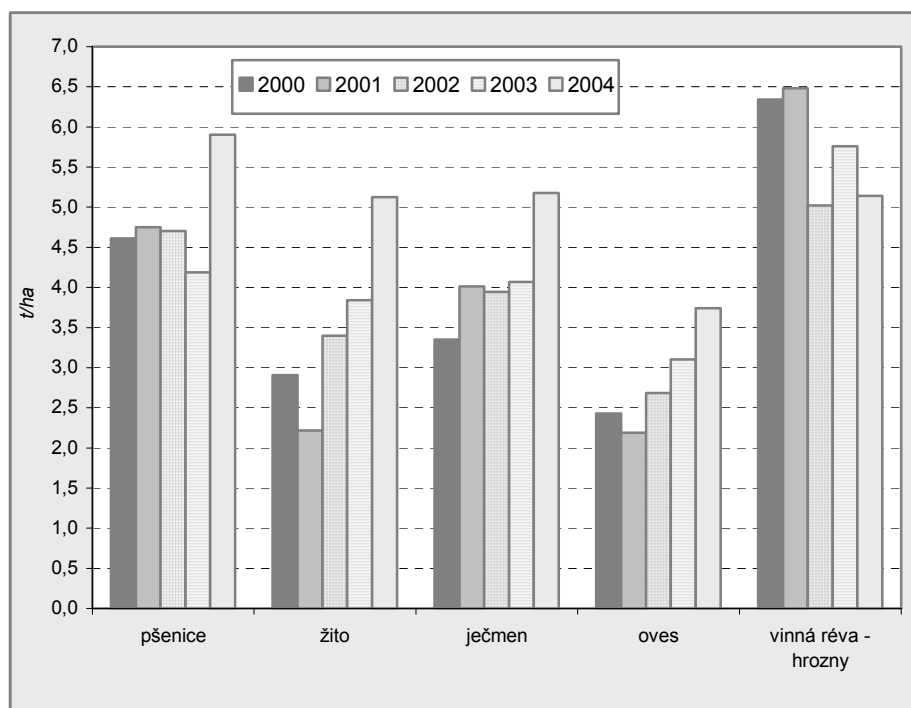
	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002	2003	2004	Průměrná roční změna v %	
						2000 - 2004	1995 - 1999
Obiloviny	291 028	304 668	277 016	234 606	347 939	4,6	-1,0
Pšenice	194 146	196 593	163 656	91 691	203 711	1,2	-4,6
Ječmen	55 046	72 494	58 972	83 031	83 458	11,0	0,0
Luskoviny	1 818	2 017	2 048	2 313	3 414	17,1	-4,3
Brambory	83 073	40 053	15 791	11 001	12 356	-37,9	15,5
Cukrovka technická	118 496	130 040	162 023	143 870	150 827	6,2	-18,8
Olejniny	35 477	29 511	27 909	20 742	38 598	2,1	6,6
Řepka	31 856	24 902	23 577	8 017	28 467	-2,8	6,3
Píceřiny na orné půdě	183 175	173 561	146 226	121 023	135 662	-7,2	.
Kukuřice na zeleno a na siláž	303 441	297 703	322 390	275 085	266 383	-3,2	-0,9

¹⁾ včetně drobných pěstitelů

Úrodný rok 2004 se nebývale příznivě projevil rovněž na hektarových výnosech jednotlivých obilovin, zvláště pšenice. Výnosy vinné révy, která je typickou plodinou uherskohradištska, však klimatické podmínky vhodně neovlivnily.

Aplikace průmyslových hnojiv proti roku 1989 výrazně poklesla, v posledních letech však opět roste především spotřeba dusíkatých hnojiv.

Graf 17 Hektarové výnosy zemědělských plodin.



V živočišné výrobě nastal dlouhodobý pokles produkce. Snižuje se výroba masa i mléka, stavy prasat i skotu klesají. Výjimkou je chov ovcí a beranů, který byl v minulosti pro podhorské a horské oblasti kraje typický. Po roce 1989 se ale začal jejich početní stav prudce snižovat jako důsledek změn v celém zemědělství. Ovce dříve chovaly převážně zemědělská družstva a státní statky. Od roku 1991 v souvislosti s nákupem levné a kvalitní vlny z Austrálie a Nového Zélandu prudce poklesla cena vlny. Vlnářská plemena ovcí téměř zanikla. S rostoucí poptávkou po skopovém mase, která převyšuje tuzemskou produkci, jsou od roku 1995 pěstována masná a kombinovaná plemena. Chovatelé ovcí navíc získávají podporu od státu či nevládních ekologických organizací. Chov ovcí v podhorských a horských oblastech je důležitý pro krajinnotvorný efekt a zároveň ošetření travních porostů, které jsou nepřístupné pro techniku. Zlínský kraj podporuje chov ovcí od roku 2003 a snaží se tak vyřešit problém neobhospodařované zemědělské půdy její přeměnou na pastviny.

Tab. 5.3.4. Hospodářská zvířata (stav k 1.4. následujícího roku)

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/ 2000	průměrná roční
Koně	1 745	1 754	1 646	1 615	1 620	92,84	-1,84
Skot	72 368	67 317	64 449	63 182	60 730	83,92	-4,29
z toho krávy	28 573	27 303	26 873	26 922	26 750	93,62	-1,63
Prasata	131 297	119 810	117 262	109 029	104 796	79,82	-5,48
z toho prasnice	9 762	10 426	10 210	9 122	8 970	91,89	-2,09
Ovce a berani	7 457	8 268	9 542	11 432	14 321	192,04	17,72
Drůbež	2 058 330	1 856 890	1 625 423	1 649 310	1 184 033	57,52	-12,91
z toho slepice	268 791	294 279	277 695	250 893	173 011	64,37	-10,43

¹⁾ k 1. 3.

Plocha lesní půdy zaujímá téměř 40 % rozlohy kraje. Z dlouhodobého hlediska se její rozloha v kraji zvyšuje jen nepatrně (od roku 1990 vzrostla pouze o 417 ha). Těžba dřeva narůstá a je ovlivněna vyšší nahodilou těžbou, na které se podílí především kůrovcové dříví a větrné polomy. Vyšší emise dusíku z automobilové dopravy zapříčiňují kyselé deště a vysoký obsah dusičnanů způsobuje rychlý ovšem nekvalitní růst stromů. Ty jsou tak více lámavé, promrzají a jsou méně odolné proti škůdcům. Těžbou listnatých dřevin se Zlínský kraj řadí na druhé místo ihned za Jihomoravský kraj, jehličnatých stromových porostů na sedmou mezikrajskou příčku.

Tab. 5.3.5 Vybrané ukazatele lesnictví

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/ 2000	průměrná roční
Zalesňování celkem (ha)	781	996	1 011	1 014	1 049	134,3	7,7
Těžba dřeva (m ³ bez kůry)	743 892	1 163 206	959 682	1 025 668	1 122 523	150,9	10,8
v tom:							
jehličnaté	541 656	846 138	747 186	784 482	796 155	147,0	10,1
listnaté	202 236	317 068	212 496	241 186	326 368	161,4	12,7
Prořezávky celkem (ha)	2 166	4 618	2 470	2 489	4 316	199,3	18,8
Probírky celkem (ha)	6 180	5 378	7 076	8 148	7 013	113,5	3,2

5.4. Průmysl

V roce 2004 působilo ve Zlínském kraji v průměru 168 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji. Jejich počet se od roku 2000 rozrostl o 21 podniků, především ve zpracovatelském průmyslu, ve kterém nyní působí 157 subjektů.

Tab. 5.4.1 Tržby z průmyslové činnosti podle odvětví průmyslu ^{*)}

	v mil. Kč (běžné ceny)						
	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/ 2000	průměrná roční
Průmysl celkem	64 208	68 391	72 651	89 484	103 464	161,1	12,7
v tom:							
těžba nerostných surovin	181	181	196	187	191	105,6	1,4
zpracovatelský průmysl	60 807	64 960	68 747	85 528	99 439	163,5	13,1
z toho:							
výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	6 834	7 127	7 815	7 391	8 704	127,4	6,2
výroba usní a výrobků z usní	3 458	3 484	1 974	1 236	1 231	35,6	-22,7
výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	8 166	8 424	7 836	8 992	9 936	121,7	5,0
výroba pryžových a plastických výrobků	17 538	22 114	25 110	39 775	43 189	246,3	25,3
výroba ostat. nekovových minerál. výrobků	2 388	2 481	2 686	3 047	2 829	118,4	4,3
výroba základ. kovů, hut. a kovodělných výrobků	4 271	4 702	5 454	6 353	7 927	185,6	16,7
výroba a opravy strojů a zařízení jinde neuved.	5 876	5 784	5 032	5 308	5 725	97,4	-0,6
výroba elektrických a optic. přístrojů a zařízení	7 224	6 252	7 025	6 178	7 653	105,9	1,5
výroba dopravních prostředků a zařízení	1 736	1 408	2 241	3 202	6 122	352,6	37,0
zpracovatelský průmysl jinde neuvedený	2 017	1 896	1 806	2 235	3 238	160,6	12,6
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	3 220	3 250	3 708	3 769	3 834	119,1	4,5

^{*)} podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

V kraji jsou nejpočetněji zastoupeny průmyslové podniky vyrábějící základní kovy, hutní a kovodělné výrobky (26 podniků), výrobci elektrických optických přístrojů a zařízení (23 podniků) a producenti pryžových a plastových výrobků (21 podniků).

Tržby z průmyslové činnosti od roku 2000 nepřetržitě průměrně ročně rostly o 12,7 %. Ve výrobě dopravních prostředků a zařízení však roční tempo růstu dosáhlo až 37,0 %, ve výrobě pryžových a plastových výrobků 25,3 %. Tržby výrobců pryžových a plastických výrobků se na celkovém objemu vytvořených tržeb v kraji podílely více jak 40 %. Záporné tempo růstu, tedy pokles tržeb, nastal při výrobě usní, kdy v jediném roce 2002 klesly tržby o 43,3 %, což se projevilo na průměrném tempu poklesu -22,7 %.

Podíl Zlínského kraje v roce 2002 na celkovém objemu tržeb z průmyslové činnosti celé republiky představuje 4,7 %. Vhodnějším ukazatelem pro hodnocení jsou však tržby z průmyslové výroby vytvořené jedním zaměstnancem. Ve Zlínském kraji dosáhly 2 044 Kč a to je při republikovém průměru 2 341 Kč sedmý nejvyšší objem mezi kraji.

Zaměstnanost měla po celé období až do roku 2003 klesající tendenci. Teprve v poslední sledovaném roce se průměrný evidenční počet zaměstnanců zvýšil o 151 osob. Dvěma extrémy jsou výroba elektrických a optických strojů, kde vzniklo 1 185 nových míst a výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken se 729 zaniklými místy. Dlouhodobě však nejvíce míst bylo vytvořeno ve výrobě pryžových a plastických výrobků, což je odvětví s druhou nejvyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou v průmyslu. Tu nejvyšší má již zmíněná výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken, ve které od roku 2000 byla zrušena místa jedné čtvrtině zaměstnanců.

Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu Zlínského kraje v roce 2004 dosáhla svým nepřetržitým růstem 16 377 Kč, přesto byla při mezikrajském srovnání šestou nejnižší a od posledního Olomouckého kraje rozdílná jen o 584 Kč. Průměrná mzda za průmysl v republice vzrostla od roku 2000 o 29,0 % (v kraji o 27,7 %) a dosáhla výše 18 145 Kč.

Ve spotřebě jednotlivých druhů paliv a energie patří kraj mezi méně náročnější kraje, nejpřednější místo má ve spotřebě černého uhlí a koksů, ve které je šestým krajem v republikovém pořadí.

Tab. 5.4.2 Průměrný evidenční počet zaměstnanců a průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví průmyslu^{*)}

	Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby)			Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)		
	2000	2004	index 2004/2000	2000	2004	index 2004/2000
Průmysl celkem	51 422	49 892	97,0	12 826	16 377	127,7
z toho:						
zpracovatelský průmysl	48 898	47 528	97,2	12 754	16 309	127,9
z toho:						
výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	3 480	4 223	121,4	11 675	13 722	117,5
výroba usní a výrobků z usní	5 852	2 243	38,3	9 384	11 257	120,0
výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	2 757	2 008	72,8	15 755	21 139	134,2
výroba pryžových a plastických výrobků	6 385	8 967	140,4	18 756	20 967	111,8
výroba ostat. nekovových minerál. výrobků	1 742	1 581	90,8	12 481	16 676	133,6
výroba základ. kovů, hut. a kovodělných výrobků	4 272	4 921	115,2	12 884	15 843	123,0
výroba a opravy strojů a zařízení jinde neuved.	6 803	5 329	78,3	14 047	17 816	126,8
výroba elektrických a optic. přístrojů a zařízení	9 106	9 302	102,2	11 027	14 088	127,8
výroba dopravních prostředků a zařízení	2 565	3 129	122,0	12 010	17 534	146,0
zpracovatelský průmysl jinde neuvedený	4 085	3 552	87,0	10 083	12 692	125,9
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	2 492	2 198	88,2	14 188	17 918	126,3

^{*)} podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

5.5. Stavebnictví

V roce 2004 provozovalo v kraji svou činnost 144 stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci se sídlem v kraji a tento počet byl ve čtyřletém sledovaném období téměř neměnný. Stavební práce těchto podniků podle dodavatelských smluv dosáhly v roce 2004 11,8 mld. Kč, což bylo nejvíce z celého sledované období. Z nich 98,7 % tvořily stavební práce realizované v tuzemsku a to je za toto období rovněž nejvíce jak v relativním tak v absolutním vyjádření. Mezi stavebními pracemi více než 80 % převažuje nová výstavba, rekonstrukce a modernizace nad opravami a údržbou. Podle okresu místa stavby jsou již stabilně nejvíce soustředěny stavební práce do Zlínského okresu (44 % v roce 2004).

Tab. 5.5.1 Stavební práce

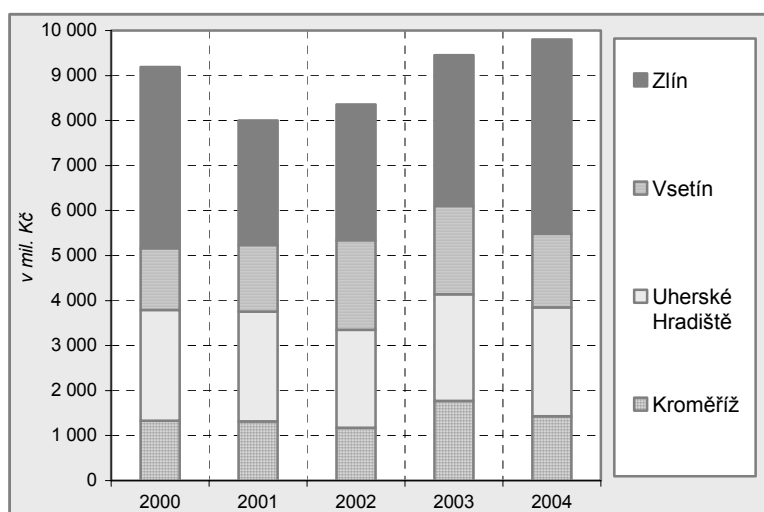
	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/ 2000	průměrná roční
Průměrný počet vykazujících podniků ¹⁾	142	136	136	135	144	101,4	0,4
Stavební práce podle dodavatelských smluv podle sídla podniku celkem (mil. Kč b. c.)	10 619	11 286	11 060	11 168	11 786	111,0	2,6
z toho v tuzemsku	10 176	11 002	10 734	10 932	11 629	114,3	3,4
Struktura stavebních prací podle dodavatelských smluv v tuzemsku (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x
nová výstavba, rekonstrukce a modernizace	86,6	87,6	86,7	87,0	86,1 ³⁾	-0,5	x
opravy a údržba	13,4	11,8	13,1	12,8	13,7 ³⁾	0,3	x
ostatní práce	0,0	0,5	0,3	0,1	0,2 ³⁾	0,2	x
Stavební práce podle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby ²⁾ (mil. Kč b. c.)	9 186	8 003	8 356	9 455	9 800	106,7	1,6
Poměr stavebních prací v tuzemsku podle místa stavby ke stavebním pracem v tuzemsku podle sídla podniku (%)	90,3	72,7	77,8	86,5	84,3 ³⁾	-6,0	x

¹⁾ stavební podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

²⁾ stavební práce realizované na stavbách v okresech kraje (z podkladů MPO)

³⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

Graf 18 Stavební práce v tuzemsku podle okresu místa stavby



Na objemu stavebních prací celé republiky se Zlínský kraj podílel jen 4,2 % a mezi kraji se nacházel až na deváté příčce, kam od roku 2000 spadl z šestého místa. Stavební práce mezi roky 2000 a 2004 totiž rostly v rámci republiky tempem 44,2 %, zatímco ve Zlínském kraji pouze 11,0 %.

Počty pracovníků ve stavebnictví klesají, nejvyšší zaměstnanost zde byla v roce 2000, kdy u jednoho podniku průměrně pracovalo 66 stavebníků, zatímco v roce 2004 jich zde našlo zaměstnání již o 6 méně. Jejich produktivita práce rostla průměrným ročním tempem 4,7 %, v republikovém měřítku až 10,8 %. Zatímco v roce 2000 republiková produktivita práce ve stavebnictví převyšovala krajskou o 30 tis. Kč, v roce 2004 to už bylo o 391 tis. Kč (13x) více. Krajské roční tempo růstu (7,6 %) hrubé měsíční mzdy ale převýšilo (i když jen o 0,2 procentního bodu) tempo republikové a mzda stavebníků v roce 2004 byla mezi kraji 7. nejvyšší.

Tab. 5.5.2 Zaměstnanost a mzdy ve stavebnictví

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/ 2000	průměrná roční
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby)	9 318	8 879	9 253	8 520	8 604	92,3	-2,0
z toho dělníci na stavebních pracích	6 577	5 991	6 127	5 500	5 443	82,8	-4,6
Průměrný evidenční počet zaměstnanců na 1 podnik	65,6	65,3	68,0	63,1	59,8 ¹⁾	-5,9	x
Průměrná hrubá měsíční mzda 1 zaměstnance (Kč)	12 264	13 310	14 440	15 689	16 429	134,0	7,6
Produktivita práce ze stavebních prací podle dodavatelských smluv (tis. Kč b. c.)	1 140	1 271	1 195	1 311	1 370	120,2	4,7

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000

Podle podkladů rezortního výkaznictví MPO objem stavebních prací podle sídla podniku převyšuje v kraji stavební práce podle místa stavby. Výrazným tempem rostou stavební práce podniků vsetínského okresu, zlínského klesají.

Tab. 5.5.3 Stavební práce podle dodavatelských smluv podle okresů

v mil. Kč (běžné ceny)									
	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %		Struktura v %	
						2004/ 2000	průměrná roční	2000	2004
Zlínský kraj	10 619	11 286	11 060	11 168	11 786	111,0	2,6	100,0	100,0
Kroměříž	1 983	2 978	2 079	2 430	2 490	125,5	5,9	18,7	21,1
Uherské Kradiště	1 297	1 580	2 009	1 871	1 341	103,4	0,8	12,2	11,4
Vsetín	1 516	1 425	1 906	1 821	2 246	148,2	10,3	14,3	19,1
Zlín	5 824	5 303	5 066	5 046	5 708	98,0	-0,5	54,8	48,4

Stavební povolení vydaná úřady v kraji zaznamenala v roce 2001 více jak čtvrtinový propad a jejich současný růst nedosáhl úrovně roku 2000. Změnila se rovněž struktura staveb, kdy prudce poklesl podíl staveb na ochranu životního prostředí především na úkor bytových budov. Vzrostla předpokládaná hodnota staveb, zvláště na jedno stavební povolení.

Tab. 5.5.4 Vydaná stavební povolení

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/ 2000	průměrná roční
Vydaná stavební povolení celkem	8 563	6 555	6 410	6 595	7 021	82,0	-4,8
v tom na stavby (%):							
budovy	43,1	48,5	54,0	53,4	53,6 ¹⁾	10,5	x
v tom:							
bytové	24,3	27,5	31,9	32,0	33,6 ¹⁾	9,3	x
nebytové	18,8	21,0	22,1	21,4	20,0 ¹⁾	1,2	x
na ochranu životního prostředí	40,5	30,7	27,9	25,1	21,1 ¹⁾	-19,4	x
ostatní	16,4	20,8	18,0	21,5	25,3 ¹⁾	8,9	x
Meziroční změna počtu vydaných stavebních povolení (%)	-18,3	-23,4	-2,2	2,9	6,5	x	-4,8
Orientační hodnota staveb, na něž byla vydaná stavební povolení celkem (mil. Kč)	10 939	8 621	10 195	9 644	12 562	114,8	3,5
na 1 stavební povolení (tis. Kč)	1 278	1 315	1 590	1 462	1 789	140,1	8,8

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

Ze zdrojů dat přiznání k dani z převodu nemovitostí, která jsou povinni podávat vlastníci (prodejci) nemovitostí místně příslušným finančním úřadům, je možno vyvodit ceny vybraných druhů nemovitostí. Rodinné domy, byty a bytové domy mají tradičně nejvyšší kupní cenu v Hlavní městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji, naopak nejlevněji lze koupit rodinné domy na Plzeňsku, byty v Ústeckém a bytové domy v Plzeňském kraji. Garáže jsou nejdražší v kraji Jihomoravském, Zlínském a Plzeňském, nejlevněji se kupují v Karlovarském kraji. Ceny jednotlivých vybraných druhů nemovitostí Zlínského kraje jsou pro orientaci uvedeny v textové tabulce 5.5.5.

Tab. 5.5.5 Ceny vybraných druhů nemovitostí

Zdroj: Ministerstvo financí

	Průměr let 2002 - 2004			
	rodinné domy	byty	bytové domy	garáže
Počet převodů celkem	2 706	2 469	44	1 041
v tom ve velikostních skupinách obcí podle počtu obyvatel (%):				
do 1 999	47,7	1,5	11,4	12,1
2 000 - 9 999	31,7	19,2	47,7	25,6
10 000 - 49 999	14,4	60,6	20,5	48,5
50 000 a více	6,1	18,8	20,5	13,8
Průměrná kupní cena (Kč/m³)	1 194¹⁾	9 676	1 154	1 607
v tom ve velikostních skupinách obcí podle počtu obyvatel:				
do 1 999	968 ¹⁾	4 509	875	1 096
2 000 - 9 999	1 111 ¹⁾	7 616	904	1 433
10 000 - 49 999	1 681 ¹⁾	9 325	1 444	1 712
50 000 a více	2 239 ¹⁾	13 323	1 604	2 010
Průměrná velikost (m ³)	598 ²⁾	59	2 759	68
Průměrné opotřebení (%)	63,1	33,2	49,7	32,7

¹⁾ v Kč/m²

²⁾ v m²

5.6. Doprava

Kraj má špatnou dopravní obslužnost území. Nenachází se zde doposud žádná dálnice ani rychlostní komunikace, výhledově je plánována dostavba dálnice D1 do okresu Kroměříž. Příznivou skutečností je dokončený obchvat Uherského Hradiště a rozestavěný obchvat Otrokovic. Plánovaná dálnice D47 by měla napojit Valašsko na Ostravsko a vysokorychlostní komunikace Zlínský kraj na slovenskou silniční síť. Bez kvalitních silnic se region v pohraničí může jen těžko obejít. Krajská silniční síť doposud tvoří jen 3,8 % sítě republikové. Počty dopravních prostředků rostou, jen počty nákladních vozidel v kraji vrostly za pět let o celou jednu třetinu.

Tab. 5.6.1 Silnice a dálnice, dopravní prostředky

Zdroj: Ročenka dopravy MD ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Délka silnic a dálnic (km)	2 106	2 110	2 110	2 111	2 121	100,7
z toho:						
silnice 1. třídy	321	325	326	327	337	105,0
rychlostní komunikace	-	2,9	-	-	-	x
dálnice v provozu	-	-	-	-	-	x
Dopravní prostředky						
motocykly	41 085	40 592	40 634	40 208	40 132	97,7
osobní automobily	167 142	171 670	176 604	182 201	188 129	112,6
nákladní vozidla	14 152	15 167	16 633	17 215	18 862	133,3
silniční tahače	1 254	1 362	1 448	1 584	1 505	120,0
návěsy	1 558	1 666	1 839	1 497	1 561	100,2
autobusy	932	916	1 025	994	973	104,4

Podíl obyvatel v obcích bez autobusového a železničního spojení je třetí nejvyšší v republice, počet registrovaných vozidel na 1 000 obyvatel druhý nejnižší po Moravskoslezském kraji.

Tab. 5.6.2 Silniční nákladní a autobusová doprava

Zdroj: Ročenka dopravy MD ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Vývoz zboží z kraje (tis. tun)	3 224,2	3 256,4	3 473,2	3 443,9	3 135,1	97,2
Dovoz zboží do kraje (tis. tun)	3 993,1	4 960,5	5 161,9	2 547,1	4 130,5	103,4
Přeprava zboží v rámci kraje (tis. tun)	11 958,8	11 675,0	16 393,2	15 067,3	14 182,2	118,6
Přeprava cestujících v rámci kraje (tis. osob)	20 572	36 689	53 825	35 176	32 617	158,6
Počet autobusových spojů v rámci kraje	30 754	30 650	31 834	31 834	32 073	104,3
v tom:						
pracovní den	19 731	19 654	20 503	20 503	20 747	105,1
sobota	5 145	5 117	5 270	5 270	5 251	102,1
neděle a svátky	5 878	5 879	6 061	6 061	6 075	103,4

Územím prochází mezinárodní železniční trať Budapešť- Břeclav – Přerov – Bohumín – Varšava a celkově jen 3,6 % republikové železniční sítě.

Nelze opomenout ani letecký provoz, který byl obnoven na letišti v Kunovicích, s pravidelnou vnitrostátní linkou Kunovice – Praha a mezinárodními lety klientů cestovní kanceláře. Baťův kanál na řece Moravě, který měl být součástí plavebního kanálu Dunaj – Odra – Labe, je v současnosti využíván pouze k turistickým účelům.

Tab. 5.6.3 Železniční doprava

Zdroj: Ročenka dopravy MD ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Provozní délka železničních tratí (km)	332	338	343	343	343	103,3
Vývoz zboží z kraje (tis. tun)	1 014,0	1 557,6	633,6	575,5	567,9	56,0
Dovoz zboží do kraje (tis. tun)	781,8	729,5	1 403,2	1 332,4	1 348,3	172,5
Přeprava zboží v rámci kraje (tis. tun)	66,2	88,8	57,2	27,7	21,9	33,1
Počet vlakových spojů v rámci kraje	7 477	7 549	7 605	7 605	7 898	105,6
v tom:						
pracovní den	2 915	2 905	2 936	2 936	3 009	103,2
sobota	2 279	2 334	2 350	2 350	2 468	108,3
neděle a svátky	2 283	2 310	2 319	2 319	2 421	106,0

5.7. Technická infrastruktura

Od roku 2000 se zvláště výrazně zlepšila vybavenost obcí plynem. Přes 90 % obcí kraje je rovněž vybaveno veřejným vodovodem, necelých 90 % pak kanalizací. Kanalizaci s čističkou odpadních vod má již téměř třetina obcí.

Tab. 5.7.1 Technická infrastruktura

	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004 - 2000 v bodech
Počet obcí	300	304	304	304	304	x
z toho vybavených (%) :						
veřejným vodovodem	89,7	90,1	90,5	91,1	92,1	2,4
kanalizací	89,3	87,2	88,2	88,8	89,1	-0,2
kanalizací s napojením na ČOV	28,7	28,6	29,9	31,6	32,6	3,9
plynem ze sítě	82,7	87,2	89,1	91,8	92,1	9,4
skládkou tuhých domovních odpadů	4,3	4,3	3,9	4,3	4,3	-0,1

Republiková úroveň vybaveností obcí kanalizací s čističkou je však ještě o 2 procentní body vyšší, vybavenost obcí plynem ze sítě je však v republice jen na 61 %. Z pohledu územní struktury kraje je kanalizací s ČOV nejlépe vybaven okres Zlín, nejhůře Kroměříž, ve vybavenosti plynem ze sítě je skutečnost právě opačná.

Tab. 5.7.2 Technická infrastruktura podle okresů

	Podíl obcí vybavených (%)					
	kanalizací s napojením na ČOV			plynem ze sítě		
	2000	2004	rozdíl 2004 - 2000 v bodech	2000	2004	rozdíl 2004 - 2000 v bodech
Česká republika	29,9	34,5	4,6	48,7	60,7	12,0
Zlínský kraj	28,7	32,6	3,9	82,7	92,1	9,4
Kroměříž	17,7	21,3	3,5	93,7	95,0	1,3
Uherské Hradiště	30,8	34,6	3,8	89,7	91,0	1,3
Vsetín	39,0	44,1	5,1	74,6	93,2	18,6
Zlín	29,8	33,3	3,6	71,4	89,7	18,2

Údaje o vodovodech a kanalizacích svědčí jak o růstu počtu osob zásobovaných pitnou vodou tak i v poměru ke střednímu stavu obyvatel.

Tab. 5.7.3 Vodovody

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
							2004/2000	průměrná roční
Délka vodovodní sítě	km	.	.	.	.	3 588	x	x
Obyvatelé zásobovaní vodou z vodovodů	osoby	478 648	478 500	509 780	508 660	518 020	8,2	2,0
Podíl obyvatel zásobovaných vodou	%	80,0	80,1	85,9	85,9	87,6	¹⁾ 7,6	x
Voda vyrobená pro veřejnou potřebu	tis. m ³	35 293	34 052	35 979	36 412	34 046	-3,5	-0,9
Voda fakturovaná celkem	tis. m ³	26 594	25 763	26 894	26 483	26 642	0,2	0,0
z toho pro domácnosti	%	59,9	60,1	60,1	59,4	62,1	¹⁾ 2,3	x
Podíl ztrát v trubní síti (z vyrobené vody určené k realizaci)	%	20,3	20,4	19,7	20,8	18,3	¹⁾ -2,0	x

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

Objem vody vyrobené pro veřejnou potřebu klesl z důvodu šetření vodou. Zvýšenou údržbou a opravami vodovodních sítí se snížil podíl ztrát vody v trubní síti. Roste také počet obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci rovněž i v poměru ke střednímu stavu obyvatel. Z důvodu menší spotřeby vody klesá objem vypouštěných odpadních vod.

Tab. 5.7.4 Kanalizace

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
							2004/2000	průměrná roční
Délka kanalizační sítě	km	.	.	.	.	2 051	x	x
Obyvatelé bydlící v domech napojených na kanalizaci	osoby	452 761	451 700	443 010	441 900	464 110	2,5	0,6
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci	%	75,7	75,6	74,6	74,6	78,5	¹⁾ 2,8	x
Vypouštěné odpadní vody do veřejné kanalizace	tis. m ³	32 696	33 456	31 540	29 551	30 647	-6,3	-1,6

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

5.8 Cestovní ruch

Zlínský kraj nabízí svým návštěvníkům místa k odpočinku v nejvýznamnějších moravských lázních Luhačovicích, v menších lázních v Kostelci u Zlína a také historické památky (hrad Buchlov, zámek v Buchlovicích, poutní místo Velehrad, poutní kopec svatý Hostýn a také památku UNESCO, kterou je kroměřížský zámek se svými zahradami), horské túry v Beskydech, Hostýnských, Vsetínských a Vizovických vrších, tratě pro sjezdové lyžování i snowboarding. Početné motoristické příznivce mají v kraji každoročně pořádané automobilové soutěže Barum rally a Valašská zima.

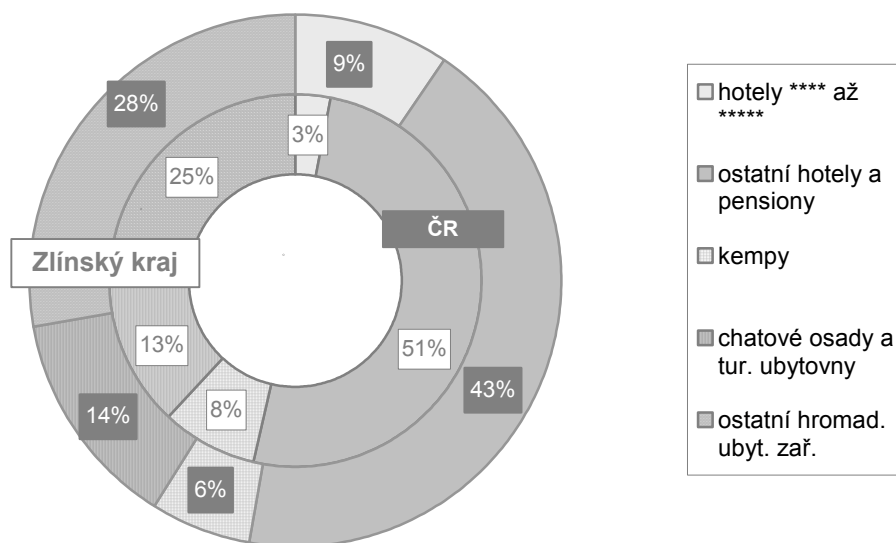
Pro zvýšení zájmu turistů o místní rekreační oblasti vzrostl v kraji od roku 2000 počet ubytovacích zařízení, především penzionů a hotelů. Návštěvníci Zlínského kraje tak mohli v roce 2004 využít nabídky k ubytování ve 370 hromadných ubytovacích zařízeních s 21 415 lůžky.

Tab. 5.8.1 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení ^{*)}

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Ubytovací zařízení celkem	350	358	389	389	370	105,7
z toho:						
hotely	96	97	107	103	108	112,5
penziony	72	76	95	96	92	127,8
kempy	16	17	21	21	19	118,8
chatové osady	14	15	20	19	16	114,3
turistické ubytovny	37	40	37	40	35	94,6
Lůžka v ubytovacích zařízeních celkem	20 121	20 759	22 330	22 618	21 415	106,4
z toho:						
hotely	7 544	7 629	8 212	8 258	8 672	115,0
penziony	2 358	2 458	3 007	3 052	2 797	118,6
kempy	1 476	1 575	1 900	1 768	1 785	120,9
chatové osady	920	964	1 396	1 409	1 229	133,6
turistické ubytovny	1 469	1 884	1 623	1 819	1 609	109,5
Průměrná cena za ubytování (Kč)	229	237	242	247	264	115,3
Počet pracujících osob celkem	3 072	3 140	3 002	2 948	2 997	97,6

^{*)} v letech 2000 - 2002 stav k 31.7., v letech 2003 - 2004 stav k 31.12.

Graf 19 Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních k 31. 12. 2004



Po poklesu zájmu o cestování v roce 2001 počet hostů v kraji každoročně roste. Z více jak půlmilionového počtu přijetých hostů v roce 2004 bylo 15,6 % cizinců, především ze Slovenska a Německa. Počet návštěvníků z ciziny však od roku 2000 poklesl téměř o 40 %. Příčinou byl hlavně pokles zájmu hostů z Německa. Naopak každoročně rostl počet ubytovaných ze Slovenska. Při úbytku cizinců se o více jak třetinu zvýšil zájem tuzemských návštěvníků. Největší počet jich k nám zavítal v roce 2004. Hosté zde pobývali v průměru 4,8 dne, v roce 2000 to bylo o celý jeden den více. Délka pobytu cizinců se téměř nezměnila a trvala přibližně 5 dnů. Celkově se snížily počty přenocování hostů o 12,2 %, u cizinců až o 43,4 %.

Tab. 5.8.2 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Počet příjezdů hostů	460 574	418 947	471 204	514 594	522 355	113,4
v tom:						
Česká republika	322 998	310 193	386 777	439 636	440 747	136,5
zahraniční hosté	137 576	108 754	84 427	74 958	81 608	59,3
z toho (%):						
Slovenská republika	5,0	10,6	17,9	25,4	32,7 ¹⁾	27,7
Polsko	8,1	11,2	15,8	10,8	7,1 ¹⁾	-1,0
Německo	37,0	31,8	25,9	22,0	19,8 ¹⁾	-17,2
Rakousko	3,7	5,8	8,4	7,3	7,0 ¹⁾	3,3
Počet přenocování	2 237 630	1 772 190	1 934 285	1 988 511	1 964 446	87,8
v tom:						
Česká republika	1 679 432	1 377 833	1 612 315	1 698 439	1 648 631	98,2
zahraniční hosté	558 198	394 357	321 970	290 072	315 815	56,6
z toho (%):						
Slovenská republika	3,6	8,4	15,7	23,2	30,2 ¹⁾	26,6
Polsko	5,9	11,8	16,0	10,2	6,0 ¹⁾	0,0
Německo	46,2	35,2	31,3	26,8	24,1 ¹⁾	-22,1
Rakousko	4,6	8,4	11,7	11,0	9,6 ¹⁾	5,0
Průměrná doba pobytu (dny)	5,9	5,2	5,1	4,9	4,8 ¹⁾	-1,1
z toho zahraniční hosté	5,1	4,6	4,8	4,9	4,9 ¹⁾	-0,2

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000

Počet příjezdů lázeňských hostů se v pětiletém období celkově zvýšil téměř o 70 %, počet lázeňských hostů z Česka dokonce o více jak 90 %, ze zahraničí ale o více jak 10 % poklesl. Průměrná doba pobytu lázeňských hostů se pohybuje kolem 11 dnů.

Tab. 5.8.3 Hosté v lázeňských ubytovacích zařízeních

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Počet příjezdů hostů	30 352	28 611	50 562	43 783	51 286	169,0
v tom:						
Česká republika	23 836	24 724	43 895	38 147	45 565	191,2
zahraniční hosté	6 516	3 887	6 667	5 636	5 721	87,8
Počet přenocování	321 418	407 566	547 410	486 784	531 413	165,3
v tom:						
Česká republika	272 116	362 382	485 387	430 363	476 562	175,1
zahraniční hosté	49 302	45 184	62 023	56 421	54 851	111,3
Průměrná doba pobytu (dny)	11,6	15,2	11,8	12,1	11,4 ¹⁾	-0,2
z toho zahraniční hosté	8,6	12,6	10,3	11,0	10,6 ¹⁾	2,0

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000

Výsledky výběrového šetření cestovního ruchu vypovídají, že za sledované období poklesl jak počet kratších, tak delších cest a rovněž celkový počet přenocování. Kratší cesta trvala přibližně 2 dny, delší byla osmidenní. Vzrostly jak celkové výdaje, tak také průměrné výdaje na 1 cestu, především při delších cestách.

Tab. 5.8.4 Tuzemské delší a kratší cesty ^{*)}

	Delší cesty			Kratší cesty		
	2003	2004	index 2004/2003	2003	2004	index 2004/2003
Počet cest celkem (tis.)	280,2	249,4	89,0	780,3	709,8	91,0
Celkový počet přenocování (tis.)	2 145,3	1 998,5	93,2	1 446,7	1 371,4	94,8
Průměrný počet přenocování na 1 cestu	7,7	8,0	103,9	1,9	1,9	100,0
Celkové výdaje (mil. Kč)	847,5	1 001,7	118,2	639,6	696,0	108,8
Průměrné výdaje na 1 cestu (Kč)	3 025	4 017	132,8	820	981	119,6

^{*)} z výběrového šetření cestovního ruchu

Z celkového počtu ubytovací zařízení se převážná většina (40 %) nachází na okrese Vsetín a Zlín (téměř 30 %). O více jak třetinu se během pěti let zvýšil počet hromadných ubytovacích zařízení okres Kroměříž.

5.9 Věda, výzkum, informační technologie

Jednotlivé ukazatele vědy a výzkumu se sledují (dle doporučení OECD a Eurostatu) ve čtyřech základních sektorech provádění výzkumu a vývoje..

Tab. 5.9.1 Zaměstnanci a výdaje výzkumu a vývoje

	2001	2002	2003	2004	Změna v % 2004/2001
Zaměstnanci výzkumu a vývoje	1 440	1 651	1 644	1 895	31,6
v tom sektor:					
podnikatelský	1 045	1 258	1 168	1 439	37,7
vládní	175	160	160	20	-88,6
vyššího odborného a vysokého školství	216	232	313	436	101,9
soukromý neziskový	4	1	3	-	x
Výzkumní pracovníci	644	648	645	745	15,8
v tom sektor:					
podnikatelský	388	420	363	515	32,9
vládní	96	81	83	19	-80,2
vyššího odborného a vysokého školství	157	147	197	211	34,4
soukromý neziskový	3	1	2	-	x
Vnitřní výdaje na výzkum a vývoj (mil. Kč)	685	1 236	905	787	14,9
v tom sektor:					
podnikatelský	517	925	737	730	41,2
vládní	128	26	116	3	-97,7
vyššího odborného a vysokého školství	40	44	52	55	37,5
soukromý neziskový	1	1	1	-	x

Podnikatelský sektor zahrnuje zpravodajské jednotky (lokální jednotky na místní úrovni), jejichž činností je tržní výroba zboží nebo služeb (jiných než vyšší vzdělání) pro prodej veřejnosti za ekonomicky významnou cenu. Patří sem firmy, finanční instituce, zaměstnavatelé.

Vládní sektor je složen z orgánů státní zprávy a samosprávy na všech úrovních (Akademie věd, rezortní výzkumné ústavy ministerstev apod.) s výjimkou veřejně řízeného vyššího odborného a vysokého školství.

Vyšší odborné a vysoké školství (dále jen sektor vyššího vzdělání) zahrnuje všechny univerzity a vysoké školy (v rámci nich pak jednotlivé fakulty) a další instituce pomaturitního vzdělávání. Zahrnuje také všechny

výzkumné ústavy, experimentální zařízení a kliniky pracující pod přímou kontrolou, řízené nebo spojené s organizacemi vyššího vzdělávání.

Neziskový sektor sloužící domácnostem zahrnuje soukromé instituce, které nejsou založeny s primárním cílem tvorby zisku, dále soukromé osoby a domácnosti. Jedná se například o sdružení výzkumných organizací, svazy, společnosti, kluby, hnutí či nadace.

Počty zaměstnanců výzkumu a vývoje a výzkumných pracovníků v kraji se zvyšují s výjimkou vládního sektoru. Nejvyšší tempo růstu bylo zjištěno u zaměstnanců a pracovníků vyššího odborného a vysokého školství, což patrně souvisí s rozvojem vysokého školství k kraji.

Tab. 5.9.2. Informační a komunikační technologie v domácnostech

	Zlínský kraj			Česká republika		
	2003	2004	index 2004/2003	2003	2004	index 2004/2003
Domácnosti celkem (v tisících)	277	228	82,4	4 064	4 110	101,1
z nich vybavené (%):						
pevnou telefonní linkou	66,1	64,9	¹⁾ -1,2	62,9	61,9	¹⁾ -1,0
osobním počítačem	23,5	27,2	¹⁾ 3,8	23,8	29,5	¹⁾ 5,7
z toho připojeným k internetu	14,8	13,6	¹⁾ -1,2	14,8	19,4	¹⁾ 4,6
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let (v tisících)	501,0	502,1	82,4	8657,0	8693,6	100,2
z nich mající k dispozici pro soukromé účely (%):						
mobilní telefon	61,7	68,2	¹⁾ 6,5	66,0	73,9	¹⁾ 7,9
osobní počítač (PC) doma	31,0	34,5	¹⁾ 3,5	32,6	35,9	¹⁾ 3,3
internet doma	19,5	16,9	¹⁾ -2,6	20,8	23,8	¹⁾ 3,1
přenosný PC	1,7	.	¹⁾ x	2,4	3,1	¹⁾ 0,7

¹⁾ rozdíl 2004 - 2003 v procentních bodech

V rozšíření informační a komunikační technologie v domácnostech kraje má jednoznačné prvenství vybavenost pevnou telefonní linkou (65 % domácností), která je dokonce o něco vyšší než republiková hodnota. Osobním počítačem je již vybaveno 27 % domácností, v republikovém měřítku ještě o něco více. V připojení k internetu se vybavenost kraje zhoršila a vzdálila se republikovému průměru až o téměř 6 procentních bodů.

Obyvatelé starší 15 let v kraji mají nejčastěji k dispozici mobilní telefon (68 %), o polovinu méně osobní počítač. Jejich přístup k jednotlivým technologiím je však menší než průměrný republikový, zejména pak u internetu.

5.10. Veřejná ekonomika

Státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů. Limitujícím faktorem pro sestavení rozpočtu územního samosprávného celku je rozpis údajů státního rozpočtu, při jeho nepřijetí pak rozpis údajů rozpočtového provizoria státního rozpočtu. Základními indikátory státního rozpočtu na rok 2004 byly: růst HDP 2,8 %, míra inflace 2,6 % a nezaměstnanost 10,3 %. Rozpočet Zlínského kraje na rok 2004 byl navrhován jako schodkový s tím, že vzniklý schodek bude uhrazen zčásti přebytkem hospodaření z minulých let a z části cizími zdroji – smluvním dlouhodobým bankovním úvěrem. Na straně příjmů krajského rozpočtu bylo 6 922 122 Kč, na straně výdajů pak 7 221 957 Kč.

Součástí rozpočtu jsou i účelové fondy. Zlínský kraj má v současnosti zřízeny 4 fondy : Sociální fond, Fond kultury, Fond mládeže a sportu a Programový fond, ve kterém je například také již zmiňovaný podprogram Podpora chovu ovcí.